

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. J.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej

i Wojewódzkiemu Szpitalowi

Specjalistycznemu

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 listopada 2012 r.,

zażalenia strony pozwanej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń

Spółki Akcyjnej na postanowienie o kosztach zawarte w pkt. 2 wyroku Sądu

Apelacyjnego z dnia 25 kwietnia 2012 r.,

1) oddała zażalenie;

2) zasądza na rzecz powoda od pozwanego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. kwotę 600,- (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odstąpił od obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym uznając, że zachodzą szczególne okoliczności w rozumieniu art. 102 k.p.c. z uwagi na specyficzny charakter sprawy i poniesioną przez powoda szkodę majątkową, jak również niemajątkową.

W zażaleniu od tego postanowienia pozwany Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. w Warszawie zarzucił błędne przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c. oraz naruszenie art. 98 k.p.c. przez jego niezastosowanie. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5400 złotych, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może nie obciążyć kosztami strony przegrywającej. Przywołany przepis, realizujący zasadę słuszności, stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi, na jego żądanie, wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.) - tzw. zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (por. postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, niepubl.). Do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest

powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku powinny być ocenione z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11, niepubl., z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 51/11, niepubl.).

Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Apelacyjny dokonał prawidłowej wykładni art. 102 k.p.c. i zasadnie przyjął, iż charakter dochodzonych roszczeń oraz sytuacja majątkowa i osobista powoda są na tyle szczególne, że należy je zakwalifikować jako przypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu tego przepisu. Ustalenie okoliczności faktycznych związanych z przebiegiem leczenia powoda, zwłaszcza w kwestii prawidłowości przeprowadzonych procedur medycznych, wymagało wiadomości specjalnych, a zatem przed wytoczeniem powództwa, a nawet do czasu dokonania oceny dowodów przez Sąd, powód mógł mieć przekonanie o zasadności swych roszczeń. Skorzystanie z przewidzianych prawem środków zaskarżenia, jeżeli strona nie prowadzi procesu w sposób nielojalny, nie może przesądzać o braku przesłanek zastosowania art. 102 k.p.c. Zważywszy na stan zdrowia powoda i konieczność ponoszenia wydatków z tym związanych oraz jego sytuację rodzinną uznać też należy, że sytuacja majątkowa powoda nie jest tak korzystna, jak to twierdzi skarżący. W konsekwencji zaskarżone postanowienie nie zapadło z naruszeniem art. 102 k.p.c. oraz art. 98 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto na podstawie § 6 pkt 4 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 2 i § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).